

Origo Skibotn AS
Postboks 3304, Stakkevollan
9275 Tromsø

Saksbehandler:
May-Helen Holm

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Deponi Skibotn Kontrollnummer: 2023.009.I.SFTF

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Raymond Hansen

Fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark/:
May-Helen Holm

Andre deltagere fra virksomheten:
Merrick Mordal
Eivind Nilsen
Ove Bergersen (NIBIO)

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark:
Anne Birte Tennøy

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Deponi Skibotn den 30.08.2023. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark avdekket 9 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1 og deler av avvik 8.

Avvik:

- Mangelfull drift av deponi - tett utløpsrør og vann i deponi
- Basiskarakterisering mangler for enkelte fraksjoner
- Virksomheten har deponert avfall som ikke er tillatt
- Driftsrutine for innlegging og tildekking mangler
- Manglende kontroll av sigevannsmengde
- Virksomheten mangler kontrollrutiner for håndtering av sigevann
- Prøvetaking for 2022 avviker fra krav i tillatelsen
- Internkontrollen er mangelfull
- Slam er ikke levert til godkjent mottak

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

20. oktober 2023	May-Helen Holm	Per Kristian Krogstad
dato	kontrollør	seksjonssjef
	Statsforvalteren i Troms og Finnmark	

Kopi av rapporten sendes til:

- Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Origo Skibotn AS	
Organisasjonsnr.: 916617127	Eies av: 916584865
Bransjenr. (NACE-kode): 38.210 - Behandling og disponering av ikke-farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: Deponi Skibotn	Anleggsnr.: 5425.0022.01
Kommune: Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	Fylke: Troms og Finnmark
Anleggsaktivitet: Deponi for ordinært avfall	
Tillatelse gitt: 6. april 2017	Sist endret: 5. juni 2018

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Statsforvalterens aksjon for aktive deponier.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Sigevann
- Egenkontrollrapportering
- Mottakskontroll
- Internkontroll

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Origo Skibotn plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må virksomheten innen **31. november 2023** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ser alvorlig på avvik 1 og deler av avvik 8 som ble avdekket i denne inspeksjonen. Gjennomføringen av disse tiltakene vil bli fulgt opp med ny kontroll innen 6 måneder.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sftfpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Troms og Finnmark v/May-Helen Holm.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 24. august 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Origo Skibotn bli ilagt et gebyr på kr 37 400,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser ellers til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Troms og Finnmark (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Mangelfull drift av deponi - tett utløpsrør og vann i deponi

Avvik fra:

Tillatelse av 24. april 2017, vilkår 2.3, 2.4, internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt 6 og forurensningsloven § 7

Kommentarer:

På tilsynsdagen fikk Statsforvalteren informasjon om at det den siste tiden var gjort en stor gravejobb i deponiet, fordi utløpsrøret hadde gått tett. Virksomheten fortalte at det har vært mye vann i deponiet i flere år, men at det først i 2023 har blitt gjort tiltak.

Da utløpet ble gravd opp, ble store mengder vann sluppet ut via renseanlegget. Virksomheten har ikke oversikt over mengde, og det er stor sannsynlighet for at renseanlegget har vært overbelastet i perioden. Det ble heller ikke tatt prøver av dette vannet.

Vann i deponi er en alvorlig driftsfeil. Når virksomheten i tillegg har sluppet ut dette vannet i en batch har risikoen for at vannet har blitt infiltrert uten nok oppholdstid og rensing økt. Det er heller ingen utslippsdata for dette vannet. Vi kan anta at dette vannet har hatt et høyere innhold av miljøgifter siden det har ligget i deponiet over lang tid. Vi viser videre til kommentarer i avvik 8.

Vi ser alvorlig på dette avviket

Avvik 2

Basiskarakterisering mangler for enkelte fraksjoner

Avvik fra:

Avfallsforskriften § 9-11 1. ledd, jf. vedlegg II punkt 1.1.

Kommentarer:

På tilsynsdagen kom det frem at virksomheten hadde mottatt forurensede jordmasser som ikke ble basiskarakterisert før det ble lagt på deponi. Det samme gjaldt for jordmasser som stammer fra infiltrasjonsområdet.

Avfallsforskriften § 9-11 1. ledd sier; Når avfall mottas på et deponi, skal det foreligge dokumentasjon på at avfallet oppfyller de kriteriene for avfallskvalitet som framgår av deponiets tillatelse. Fra 1. januar 2007 må avfallsprodusenten dokumentere at avfallet oppfyller kravene til kvalitet som kommer frem av vedlegg II til dette kapitlet. Fra 1. juli 2007 må driftsansvarlig drive i henhold til mottakskriteriene som kommer frem av vedlegg II til dette kapitlet. Avfall som ikke oppfyller kriteriene for mottak ved deponiet, skal avvises.

Avvik 3

Virksomheten har deponert avfall som ikke er tillatt

Avvik fra:

Avfallsforskriften § 9-4

Kommentarer:

På befaring så vi at det var lagt avfallstrevirke på deponiet. Trevirke er ikke tillatt å deponere, jf. avfallsforskriften § 9-4

Avvik 4

Driftsrutine for innlegging og tildekking mangler

Avvik fra:

Tillatelse av 24. april 2017, vilkår 6.11

Kommentarer:

Virksomheten kunne ikke legge frem driftsrutine for innlegging og tildekking av deponert avfall. I tillatelsens vilkår 6.11 står det; *Deponert avfall skal komprimeres og tildekkes minimum samme dag. Både komprimeringsgrad og frekvens på tildekkingen av avfallet må tilpasses avfallstype i forhold til risiko for miljøulemper og klimatiske forhold. Dette må konkretiseres i virksomhetens driftsrutiner.*

Avvik 5

Manglende kontroll av sigevannsmengde

Avvik fra:

Tillatelse av 24. april 2017, Vilkår 6.7

Kommentarer:

Origo Skibotn har ikke egen nedbørmåler og heller ikke vannføringsmåler. Dette er ikke i tråd med tillatelsens krav.

Vilkår 6.7 i virksomhetens tillatelse sier at oppsamlingen av sigevannet, og effekt av tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet skal dokumenteres gjennom overvåkingsprogrammet og årlige vannbalanseberegninger. For å gjennomføre pålitelige vannbalanseberegninger skal virksomheten etablere nedbørmåler på deponiet og vannføringsmåler på sigevannsledningen.

Avvik 6

Virksomheten mangler kontrollrutiner for håndtering av sigevann

Avvik fra:

internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7, Tillatelse av 24. april 2017, Vilkår 2.3, 4.1 og 6.9

Kommentarer:

Virksomheten kunne ikke legge frem kontrollrutiner for renseanlegget. I en slik rutine skal kritiske faktorer beskrives, og det skal være beskrevet kontrollrutiner og vedlikehold av kritiske faktorer (for eksempel pumper, begroing, tilstopping, lukt, overbelastning).

På tilsynsdagen var det mye lukt fra sigevannsanlegget. Men tanke på utfordringer med luktplager fra naboer, så må det gjøres tiltak for renseanlegget. Det må gjøres en vurdering av om driften er tilstrekkelig, og om kravet i tillatelsens vilkår 4.1 og 6.9 er oppfylt.

I vilkår 4.1 står det blant annet at lukt fra deponiet/avfallsanlegget til enhver tid skal være så lavt at eksisterende boligområder og offentlige områder ikke blir nevneverdig sjenert. Om nødvendig må luktreducerende tiltak iverksettes straks.

Vilkår 6.9 i tillatelsen sier at så langt det er teknisk og økonomisk mulig skal kun sigevann av liknende kvalitet og karakter sammenblandes. Oppsamlingssystemet skal være riktig dimensjonert, og skal vedlikeholdes jevnlig for å hindre begroing og tilstopping. 2.4 i tillatelse; plikt til forebyggende vedlikehold.

Avvik 7

Prøvetaking for 2022 avviker fra krav i tillatelsen

Avvik fra:

Tillatelse av 24. april 2017, vilkår 12.4

Kommentarer:

Virksomheten har ikke tatt prøver for sigevannssediment og overflatevann, og avviker derfor fra krav i utslippstillatelsen. Miljøbrønn 1 har gått tørr i 2022, slik at det heller ikke er utført vannprøver oppstrøms for hele 2022. I tillegg må det komme frem av måleprogrammet hvilke vurderinger som gjøres for utvelgelse av måleparametere. For eksempel med hensyn til hva som legges i deponiet.

Avvik 8

Internkontrollen er mangelfull

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 6,7, tillatelse av 24. april 2017, vilkår 2.7, 11.1

Kommentarer:

Kompetanse

På tilsynsdagen kunne ikke virksomheten vise at det er gjort vurderinger for kompetansebehov for aktivitetene som omhandler deponidrift. På tilsynet har vi for eksempel avdekket manglende basiskarakterisering og at avfall som ikke er tillatt å deponere er lagt i deponiet. Videre har deponiet hatt store mengder vann i deponicella over flere år, uten at det har blitt gjort tiltak før i år.

I tillatelsen står det at virksomheten skal ha tilstrekkelig kunnskap om avfallet og regelverket til å kunne vurdere om avfallet kan deponeres uten at det oppstår ulovlige utslipp, eller fører til skader på miljøet. Statsforvalteren mener at dette punktet er mangelfullt.

Risikovurdering

Risikovurderingen som ble lagt frem er svært mangelfull for deponidriften. Eksempler på vurderinger som mangler er drift av renseanlegg, avfallstyper på deponi, vann i deponi, innhold

i sigevann før rensing, dekkende prøvetaking og utslipp. Listen er ikke uttømmende. Kravet i forskriften medfører at virksomheten må ha et klart bilde av risikoen for å iverksette de tiltak som er nødvendige for å etablere et akseptabelt risikonivå. Risikovurderingen skal fungere som et beslutningsverktøy for ledelsen til å identifisere og iverksette hensiktsmessige risikoreducerende tiltak.

Statsforvalteren ser alvorlig på dette avviket.

Den mangelfulle risikovurderingen har, etter vår oppfatning, ført til flere avvik hos virksomheten. Oppfølging av risikovurderingen og påfølgende rutiner mangler for viktige punkter for å kunne drifte deponiet forsvarlig.

Avvikssystemet

Virksomheten har et avvikssystem, men med manglende rutiner og mangelfull risikovurdering, ser vi at det kan være noe uklart hva som regnes som avvik for ytre miljø for deponidrift. Det er for eksempel ikke registrert avvik for vann i deponi, og det er heller ikke registrert avvik for miljøbrønn som har gått tørr. Vi kunne heller ikke se at det var registrert avvik for lukt fra renseanlegget.

Avvik 9

Det er ikke tatt prøver av slam fra rengjøring av renseanlegget før behandling

Avvik fra:

Forurensningsloven § 7 og § 32

Kommentarer:

Det ble sagt at slam fra rengjøring av renseanlegget ble blandet med kompost og benyttet som dekklag rundt deponiet. Avfallsets sammensetning må være kjent for å vurdere videre avfallshåndtering. Slamavfall fra sigevannssystem kan inneholde miljøgifter.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren